

Za pravěkými šperky do Pavilonu Anthropos

V Brně 18. 8. 2022

Zdobení těla spojuje všechny známé lidské kultury. Zájem o šperky, tetování a další úpravy těla je vlastní snad každému z nás a bereme to jako věc osobního vkusu. Jak to ale bylo u našich předků? Jak vypadali a jak se zdobili lidé doby kamenné? Na tyto otázky se pokusí odpovědět výstava Nejstarší šperky a ozdoby těla.

V ozdobách a zdobeních, které pravěcí lidé používali, rozeznáváme často hlubokou symboliku - výraz hierarchie, společenského postavení, sexuální signál, odraz příslušnosti k etnické skupině, rituální prvek. Může se rovněž jednat o milodar, obětinu, ochranný nebo léčivý předmět, komunikační prostředek, součást počítačového systému nebo dokonce hudební nástroj. Člověk využíval a dotvářel nasbírané přírodniny a materiály, nebo speciální typy ozdob vytvářel. Pro některé druhy schránek lidé z Moravy křižovali Evropu a přinášeli je z dálky, shromažďovali je, vyměňovali a uchovávali.

„Překvapující je množství forem a typů ozdob, pro jejichž výrobu lidé využívali vedle tzv. bílého zlata prehistorie - mamutoviny dostupné přírodní materiály. Kvůli některým schránkám, ulitám a lasturám lidé z Moravy křižovali Evropu, opracovávali je, ztráceli, hromadili a vyměňovali,“ vysvětluje Martina Galetová, autorka výstavy.

Příběh nejstarších šperků a ozdob těla se odvíjí na příkladu rekonstruované nálezové situace ozdob v hrobě tří jedinců z Dolních Věstonic a antropologické rekonstrukce šamana z dílny Laboratoře antropologické rekonstrukce MZM.

Prostřednictvím nálezů z moravských a českých lokalit nahlédneme do života lidí, kteří žili na stejném území jako my dnes, jen přibližně o 30 tisíc let dříve. Můžeme si také zkusit představit, jak vypadali. Mimořádně budou k vidění originály všech paleolitických venuší nalezených na území České republiky včetně té nejslavnější – Věstonické venuše. Zobrazení mužů byla nalezena výjimečně, jejich příkladem je torzo muže z Dolních Věstonic či šamanova loutka z Brna.

Věstonická venuše, nalezená týmem profesora Karla Absolona v Dolních Věstonicích v roce 1925, je nejstarší nalezenou keramickou soškou na světě. Jedná se o Národní kulturní památku a nejvzácnější exponát Moravského zemského muzea.

Šamanova loutka, nalezená stavebními dělníky v roce 1891 na ulici Francouzské v Brně, byla vyrobena z mamutoviny, představuje pravděpodobně nejstarší nalezenou loutku na světě a je řazena mezi 15 nejvzácnějších exponátů Moravského zemského muzea.

Výstava Nejstarší šperky a ozdoby těla

Pavilon Anthropos, Pisárecká 5, Brno

19. 8. 2022 – 26. 2. 2023

Nad výstavou převzal záštitu ministr kultury Mgr. Martin Baxa a hejtman Jihomoravského kraje Mgr. Jan Grolich.

MINISTERSTVO
KULTURY

Archeologický ústav
AV ČR, Brno

NÁRODNÍ
MUZEUM

Hrdličkovo
muzeum
člověka
Přirodovědecké fakulty
Univerzity Karlovy v Praze

International
Council
of Museums
Czech Republic

Tiskový a PR servis MZM:

RNDr. Barbora Onderková, bonderkova@mzm.cz; tel. 602 812 682

Mgr. Martina Galetová, Ph.D., mgaletova@mzm.cz, tel. 776 170 738